Ювілейне

...І час збирати каміння

Коли тільки починала працювати з Петром Тимофійовичем СЕРДЮКОМ, відверто його побоювалася – гучний бас розносився далеко по коридору, в руках завжди якісь папери, позаду й попереду – співрозмовники... Одне слово – начальник за роботою! А коли вже «припекло» і вкрай треба було одержати саме від заступника голови облдержадміністрації цифру, то подумки прирекла себе на безглузде чекання під дверима й чиновне невдоволення, мовляв, по таких дрібницях відволікаєте. Та розмови не вийшло. «Петро Тимофійович уже поїхав», – чемно відповіли у приймальні. Ввечері – та ж сама картина: «Не чекайте, буде пізно».

Без надії лишила прохання. І вранці отримала папірець, на якому чітким рівним почерком докладно були розписані всі потрібні цифри. Відверто: і здивувалася (ой як нечасто зустрічаються повага до прохань та пунктуальність), і почала приглядатися до заклопотаного заступника з питань агропромислового комплексу.

Тоді, в 1994-му, навіть структура облдержадміністрації змінювалася чи не щокварталу – вводили нові посади, з'являлися невідомі чиновному люду обов'язки. А в «аграрників» усе лишалося стабільним – навесні посіяти, восени зібрати... І лише у грудні-січні у відділі збиралися всі його нечисленні спеціалісти й головні спеціалісти на чолі з Петром Тимофійовичем Сердюком.

Тоді переконливо і достеменно з'ясувалося: зовсім він не «бундючний», а щирий і товариський, уміє оцінити жарт і від душі посміятися, цінує та шанує книгу, пісню, глибоко розуміється на фахових проблемах. А ще – надзвичайно обов'язковий, ретельний у роботі, педантичний і копіткий. Порядний та чуйний у взаєминах із усіма – друзями, близькими, сторонніми і незнайомими. Риси, котрі, певно, геть зникають у нинішньому житті...

Та він і не «нинішній» – у переддень свята Перемоги виповнюється Петрові Сердюку вісімдесят. І, як написав він у своїй першій і єдиній книзі: «Прожите й пережите назвати минулим – неправильно. Ми збудували будинок, у якому живемо – це не минуле, це наше вчорашнє і нинішнє. Просто час розкидати каміння і час збирати каміння. Час, коли виникає потреба з вершини літ оглянути пройдений шлях, оцінити, підсумувати. Кожному хочеться вірити, що життя не змарноване даремно».

Звісно, бажає цього й кавалер орденів Трудового Червоного Прапора і «Знак пошани», колишній перший секретар Городнянського райкому партії Петро Сердюк. Бо селянський син, котрий почав торувати трудову стежину після Локнистенської школи, через зооветтехнікум, сільгоспакадемію, вірив: лише мозольною працею можна заслужити повагу та шану, зажити статків, дати гідний приклад дітям.

Так, власне, виховали їх – чотирьох синів і двох дочок – батьки. Родинна наука виявилася міцною та надійною. І коли життя зробило вигадливий вузол на рушнику долі й довелося Сердюку відірватися від звичної справи та піти на навчання до Вищої партійної школи, то й тут уперто і ретельно шукав раціональне зерно. Наука взаємин із людьми, згуртування їх на корисну справу, вміння бачити перспективу та не зважати на тимчасові поразки – всього вчили викладачі й життя.

Тож у 1971 році Петро Сердюк уперше приїхав на Городнянщину вже підготовленим до серйозної роботи. І одержав таку – став заступником голови райвиконкому «за все». Як згодом розповідав, після першої поїздки районом мало не всю ніч не спав після побаченого – між селами малопрохідні піщані дороги, бідна земля й такі ж самі бідні люди. А навкруги ліси, наче в казці. Казка закінчилась увечері, коли повернувся до готелю, – ні буфету, ні їдальні, ні жодного відчиненого магазину, а в центрі колишнього повітового містечка привільно пасуться кози. « І так мені додому на Менщину захотілося!..» – згадував.

Та батьківська наука не давала опускати руки й відступати перед труднощами. Лишився тоді Петро Сердюк у Городні і ніколи про це не шкодував. Хоча спочатку довелося сутужно молодому керівникові. Заступник, як жартома кажуть, робить усе те, чого начальник або не хоче, або не вміє. А тут справ почали стільки, що всім було по вінця клопотів. Сердюк за посадою засідав аж у 25 комісіях – промисловість і комунальні служби, освіта, медицина й культура, торгівля і побут – скрізь життя пожвавилося, завирувало. Це сьогодні, може, кому і смішно читати про те, що міська лазня стала проблемою. А тоді зручностей у будинках майже не водилося, містянам без неї було не обійтися. Просте, здавалось би, питання, а скільки турбот – каналізацію через Чибриж протягнути, фінанси «вибити».

Згодом і до центру міста облаштування дотягли – доріжки, огорожа, трибуна, сквер. І засяяла Городня! Звичайно, приємно, коли людям подобається те, що зробив, але найбільше задоволення Петро Сердюк відчував від знайомства з багатьма гідними городнянцями, котрі підтримували його й допомагали в майбутньому.

І коли менше ніж через три роки обрали Сердюка першим секретарем райкому партії, не було вже ні розпачу, ні вагань. Як каже Петро Тимофійович, завжди ми оцінюємо і нас оцінюють. Його цінували за справи. А вони розгорнулися по всьому району. Часто слово «вперше» вживали поряд із назвою «Городнянський». Уперше в області городнянці створили механізований загін по заготівлі силосної маси з чотирьох комбайнів КСК-100. Одними з перших запровадили техніку для збирання льону – майже сім десятків агрегатів обробляли 4,5 тисячі гектарів. Понад третину прибутків давала лише ця культура! За картоплю та льон у 1978 році Городнянщина отримала Червоний Прапор Ради Міністрів СРСР, а селяни – дефіцитні тоді легковики. А скільки нині цвіте того синього дива на Поліссі?.. А на Городнянщині?..

Сьогодні вже не всі, хто відпочиває на місцевому озері Черемошному, знають: саме Сердюку належить ідея його виникнення. І значною мірою – зусилля з облаштування місця для відпочинку.

Коли говорити про докладені сили та знання, то такий був час, що без «першого» нічого не робилося – ні комплекс на 5000 голів худоби в Тупичеві, ні спорудження потужного комбікормового і асфальтного заводів, ні перепрофілювання обозного заводу на механічний, ні тим більше – відкриття філіалу об'єднання «Рубін».

І коли філіал перейменували на Городнянський завод телевізійних блоків «Агат», то в районі почалася нова ера не лише в економіці, а й у житті. Завод прийняв на сучасну, добре оплачувану роботу дві з половиною тисячі людей, почав зводити п'ятиповерхівки з усіма зручностями для робітників, дитячий комбінат на 300 місць. І тут поліський райцентр знову став першопрохідцем – до того ніде у великій країні кольорові телевізори у містечках не випускалися.

Новобудови росли на очах – один із кращих на Чернігівщині Будинок культури,торговельний центр із рестораном, районний вузол зв'язку, житлові будинки, школа на 1200 учнів. 1979 року городнянці вперше запалили газовий факел, котрий передав естафету по району – Тупичів, Деревини.

За такого напруженого графіка найбільший дефіцит – часу. Петро Тимофійович, розмірковуючи над прожитим, часто повторює: «Один у полі не воїн. Потрібні команда, друзі, їхнє розуміння й підтримка». І додає: у пам'яті проступають, наче на аркуші паперу, сотні імен. Частину хочеться просто викреслити, а багатьох – виділити в окремий порядок із вдячністю, що вони були у твоєму житті. Бо непохитно переконаний: економіку будують професіонали, а не дилетанти й демагоги. Фахівців необхідно шукати, помічати, всіляко підтримувати й допомагати. Саме це і називається – робота з людьми. Або, якщо хочете, – з кадрами.

Такою роботою Петро Сердюк займався наполегливо, системно і завжди. Можливо, цим і пояснюється тодішній злет Городнянщини – адже тільки професіонали рухають справу вперед. Десятки славних трударів відзначені й підтримані свого часу керівником, вписали в історію району гучні перемоги. Згадайте імена легендарних керівників Анатолія Бесараба та Івана Седня, директорів Олександра Дудка і Якова Єрмоленка, орденоносних зірок Валентину Луговську, Марію Павлусенко, Олександра Феськовця, педагогів-новаторів Миколу Гречуху та Миколу Федченка... Всі вони уславили трудом і талантом свою малу батьківщину саме в той час, коли докладав і свої зусилля для розвитку району Петро Сердюк.

Чи болить йому нинішнє? Часом ятрить... Коли сьогоднішні власники агрофірмочок ганяють імпортну техніку по збудованих іще колгоспами дорогах і при цьому геть відкидають соціальні проблеми села, то Петро Тимофійович замовкає, а потім ділиться: «Так щороку з карти України зникають десятки сіл, які, наче оті крижини, що відламуються від айсберга, тануть, а сам айсберг меншає і слабшає з кожною такою втратою...»

Звісно, ідеалізувати минуле ніхто не збирається. Але зроблене лишається у вдячній пам'яті сучасників та нашій історії.

Тому, коли бачу, як Петро Тимофійович хвацько вивертає руля свого зеленого «Ланоса» на перехресті біля будинку і привітно махає рукою, завжди приязно згадую його градацію: «А таких людей – в окремий порядок». Із роси й води, живіть довго!

Наталія АВЕР'ЯНОВА,
колишній керівник
прес-служби
Чернігівської
облдержадміністрації

Незабутні

ЙОГО ДУША ОДЯГНУЛА ВИШИВАНКУ

У Чернігівському літературно-меморіальному музеї-заповіднику М. Коцюбинського – що не імпреза, то повна зала цікавих, талановитих, одухотворених людей. Ось і цього разу на презентації книжки Юлія КОЦЮБИНСЬКОГО «Шрами на серці» було велелюдно. Адже це справді небуденна подія в житті Чернігова.

На долю Юлія Романовича Коцюбинського, онука знаменитого класика української літератури, випали надзвичайно важкі випробування, однак він назавжди залишився у нашій пам'яті як добра, чуйна, мудра і справедлива людина, великий подвижник, професіонал, майстер своєї справи, котрий зробив багато добра для людей, рідного Придесення та України. Він був директором музею Михайла Коцюбинського, відомим літературознавцем, громадським діячем, очолював міську «Просвіту». І хоча минуло вже немало років відтоді, як наш Юлій (так його з любов'ю та шаною називали на презентації) відійшов у вічність, та з погляду швидкоплинного часу ще більше переконуєшся в тому, наскільки це була непересічна, видатна Людина.

Вів презентацію син Юлія Романовича – Ігор Коцюбинський, нинішній директор музею, який продовжив справу свого батька. А коли на нашу вільну українську землю віроломно вдерлися окупанти, правнук Михайла Коцюбинського пішов на фронт і мужньо захищав Україну. Тож на презентації говорили і про те, що Ігор Юлійович гідний свого батька й великого прадіда, котрі могли би пишатися ним.

Як розповів Ігор Коцюбинський, виникла ідея об'єднати спогади про незабутнього Юлія Романовича, опубліковані у 2004 році (тоді відгукнулося понад 40 людей, котрі добре знали онука Великого Сонцепоклонника), та мемуари самого Юлія Коцюбинського про пережите. Так з'явилася книга «Шрами на серці»... Чому саме така назва? Бо в житті Юлія Романовича було багато трагічного. Його тата – Романа Коцюбинського – розстріляли як «ворога народу». Щоб урятувати свого сина, мама дала йому своє дівоче прізвище – Писаревський, але при вимушеній розлуці просила ніколи не забувати, що він – Коцюбинський, онук українського письменника...

У роки Другої світової війни малий Юлій був серед дітей, котрих евакуювали двома баржами з охопленого вогнем Сталінграда, однак налетіли фашистські бомбардувальники. Після лютого обстрілу з півтори тисячі дітей і дорослих, які їх супроводжували, вижили тільки близько 300. Юлія поранили, проте хлопець урятувався завдяки тому, що вихователька прикрила його собою...

Потім були важкі роки мешкання в дитбудинках із тавром сина «ворога народу». Коли чотирнадцятилітнього Юлія прийняли до комсомолу, невдовзі завідувачка того дитбудинку, дізнавшись, що він – син репресованого Романа Коцюбинського, вишикувала всіх вихованців на лінійці і гнівно заявила: «До наших лав затесався син ворога народу, розстріляного у 1937-му». Це була жахлива психологічна травма для підлітка, який дивом вижив під час усіх цих поневірянь.

Лише на початку 50-х матері вдалося розшукати свого Юлія. Вони жили в Росії, юнак працював на хімкомбінаті, не знав української мови. У першому в житті диктанті українською він зробив 125 помилок. Утім, Юлій Романович не просто вивчив рідну мову, а, здобувши блискучу українську філологічну освіту в Києві, став справжнім інтелектуалом, глибоким знавцем літератури, невтомним і правдивим дослідником творчості Михайла Коцюбинського та лідером патріотичної чернігівської громади. Його душа одягнула вишиванку.

На презентації всі говорили щиро, згадували цікаві епізоди з життя Юлія Романовича та його коханої дружини Антоніни Іллівни. Зокрема, виступали ветеран музейної справи Ольга Єрмоленко, заступник головного редактора газети «Деснянська правда», президент Міжнародної літературно-мистецької Академії України, письменник і журналіст Сергій Дзюба, знаний поет, педагог Василь Буденний, очільник літературної спілки «Чернігів» та журналу «Літературний Чернігів» Михась Ткач...

Прозвучав уривок із телепередачі – з Юлієм Коцюбинським спілкувався мистецтвознавець Олег Васюта. Під проникливу музику демонструвалися світлини з життя Юлія Романовича й родини Коцюбинських... Після такої дивовижної, хвилюючої презентації вийшов надвір і замилувався чарівним садом у музеї – власне, це один із наймальовничіших куточків Чернігова. Цей сад Коцюбинських плекав і онук класика. А музей М. Коцюбинського й нині продовжує радувати своєю привітністю та особливою, неповторною аурою, де залишається і часточка душі нашого Юлія.

Сергій КВІТНИЦЬКИЙ

Актуально

ЯК УБЕРЕГТИ наших синів і доньок?

«Підліткова жорстокість і ризикована поведінка дітей». Фахова дискусія на цю важливу для батьків, педагогів та вихователів тему відбулася з ініціативи медіа-центру «Моє місто» в обласній бібліотеці ім. В. Г. Короленка. До обговорення долучилися практичні психологи й викладачі, представники міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, навчальних закладів і обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

У нашій країні, на жаль, поширюються захворювання, обумовлені ризикованою поведінкою молоді, як-то паління, наркоманія та алкоголізм, а через ранню вагітність підліткам доводиться рано дорослішати й робити вибір між пологами та абортом, що в подальшому позначається на репродуктивному здоров'ї. Крім того загрози здоров'ю і навіть життю наших дітей виникають через небезпечні захоплення (наприклад, селфі на дахах багатоповерхівок чи електроопорах, у транспорті, який рухається, тощо), через депресії та втрату сенсу життя й моральних орієнтирів, схильність до суїцидів.

– Навіщо підлітки ризикують? Вони експериментують, самостверджуються і досліджують, – переконана психолог, бізнес-тренер, начальник відділу зв'язків із громадськістю та ЗМІ Академії ДПтС, керівник Центру психолого-соціальної допомоги «Ресурс» Світлана Ющенко. – Часто високий ризик – це побічний продукт загостреної пізнавальної діяльності. Підліток прагне пізнати себе, спробувати різні стилі життя, показати оточенню, що стає дорослим, підвищити ступінь самостійності. Емоційне реагування мозку підлітка на подразники істотно вище, ніж у дітей і дорослих. Звідси й безпричинні, на наш погляд, вибухи емоцій, образливість і демонстративна поведінка. Підлітки віддають перевагу дії з високим рівнем емоційної напруги, схильні до імпульсивних вчинків, включаючи експерименти з наркотиками та алкоголем. А ще – рідко думають про можливі негативні наслідки такої поведінки і не здатні їх оцінити повною мірою через свою незрілість.

На думку психологів, розумний ризик є цінним досвідом: так молоді люди визначають і розвивають свою індивідуальність, але їм не завжди вдається залишитися в рамках розумного. Якщо ж наші сини й доньки не підозрюють, що їхня поведінка є небезпечною, завдання дорослих – звести до мінімуму можливі негативні наслідки такої поведінки, а це можливо тільки за умови, якщо між дитиною та батьками є довіра, гарна комунікація і теплий контакт, коли потребам підлітка приділяється належна увага. Ситуація ускладнюється тим, що ризик – у традиціях нашого суспільства, і ми, дорослі, часто й самі не готові жити без ризику, тому, буває, стаємо недобрим прикладом для своїх дітей. У нашому суспільстві вживання алкоголю, як і паління, на жаль, часто вважається нормою. Реальна інформованість молоді про наслідки шкідливих звичок мала. Лише близько 10% підлітків вважають, що ніколи не ризикуватимуть, тому що це неправильно.

Ще одна гостра проблема, що обурила чернігівців, – жорстокі бійки між підлітками. «Люди не народжуються жорстокими, ця риса (а жорстокість – риса особистості, що характеризується байдужістю до страждань людей або прагненням завдати їм страждання) набувається під впливом оточення, – переконана психолог-консультант, гештальт-терапевт, доктор філософії, доцент Інга Субботіна. – Ви, напевно, помічали, що маленькі діти поводяться егоїстично, а найагресивніший вік, за твердженням канадських психологів, – 2,5-3 роки. Справа в тому, що малюк нічого не знає про соціальні норми й заборони, тому від батьків залежить, наскільки їм удасться виховати в дитині доброзичливість, милосердя, чуйність, уміння співчувати іншому. Саме тому основні причини підліткової жорстокості слід шукати у дитячо-батьківських стосунках та процесі сімейного виховання».

На думку науковця Інги Субботіної, батьки виховують лише власним прикладом. Якщо розповідати дитині про милосердя, а за годину сваритися чи битися, малюк запам'ятає лише конфлікт. І тоді конфліктність, агресивність стане звичним способом його поведінки. Діти, котрі зазнали жорстокості з боку батьків, також стають схильними до проявів агресії й жорстокості. Причиною формування жорстокості, як не парадоксально, може стати і «сліпа» батьківська любов. Коли батьки надмірно оберігають дитину, нав'язливо про неї піклуються, то нехтують її індивідуальністю й самостійністю. Поступово у дитини зароджується бажання довести своїм батькам, що вона може чинити на власний розсуд, і це часто виражається у жорстокій поведінці. Крім того надмірна батьківська любов, уседозволеність формують у дитини відчуття безкарності, що теж призводить до деструктивної поведінки. Інший полюс проблеми – байдужість до потреб дитини, ігнорування її думок та бажань.

Увагу на ще одну небезпеку для дітей і підлітків звертає старший викладач ЧНТУ, керівник школи інноваційної освіти «Rainbow» Олена Пономаренко. Це різноманітні гаджети і технології, без яких неможливо уявити сучасний світ: планшети, ноутбуки, мобільні телефони, а також спілкування в соціальних мережах, комп'ютерні ігри. Саме підлітки швидше за будь-якого дорослого орієнтуються в цьому технологічному світі, однак чи завжди це – на користь для них?

– Спершу хочу зазначити, що сучасне покоління, яке називають поколінням Z, кардинально відрізняється від попередніх. Це електронне покоління, яке за 3-4 роки кардинально змінить ринок професій, змінюватиме всю систему економіки, культури. У них інші потреби, в тому числі – в освіті. Сучасна школа вже не задовольняє цих потреб, тому ми маємо говорити про зміну підходів, – наголошує Олена Пономаренко. – У XXI столітті людина має володіти такими навичками, як знання комп'ютера, іноземні мови, вміти комунікувати, і не тільки в межах міста чи країни. За радянських часів людина як прийшла на роботу, так на одному місці й могла пропрацювати все життя. Нині реалії такі, що вона в середньому змінює від 7 до 12 професій. Людині треба знати, як себе презентувати, треба розвиватись упродовж усього життя. І такі можливості нам усім дають Інтернет, онлайн-курси, вебінари, дистанційне навчання. Водночас ми маємо навчити дітей правил безпеки.

В Інтернеті підліток часто шукає нових друзів, нові захоплення, любов. Певною мірою це позбавляє дитину від почуття самотності. Підліток ідентифікує себе, вступаючи в різні групи і спільноти, приміряє різні ролі та вирішує, що саме підходить йому. Втім, зворотний бік такого спілкування — відхід від справжнього життя, неможливість налагодити контакти з реальними людьми. Батьків має занепокоїти, коли їхня дитина живе тільки «віртуальним» життям і крім комп'ютера її нічого не цікавить! Підліток нібито замикається у своїх переживаннях, перестає ділитися та спілкуватися з рідними, друзями, коло його захоплень суттєво змінюється, успішність у школі погіршується. Не залишайте таку дитину без уваги! За потреби – зверніться до фахівця, який допоможе з'ясувати, що насправді відбувається з сином або донькою, чи не виникла у них залежність, і порадить, як правильно поводитися в цій ситуації, аби зберегти з підлітком контакт.

До речі, як знайти такого компетентного фахівця? Певні критерії перераховує Інга Субботіна: він повинен мати вищу психологічну освіту і бажано – спеціалізацію в якомусь психотерапевтичному напрямі (гештальт-терапія, позитивна психотерапія, когнітивно-поведінкова терапія тощо); важливо, щоби сам фахівець регулярно проходив психотерапію, звертався до супервізора; запитуйте про відгуки та рекомендації клієнтів; справжній психолог не буде використовувати якісь магічні обряди, «чистити карму» та вчиняти щось подібне. Досвідчений спеціаліст не дає універсальних «рецептів» і «стовідсоткової гарантії», не береться за заочне «перевиховання» когось із ваших близьких, поважає вашу індивідуальність і не приймає за вас важливі рішення. Навпаки – покладається на вашу здібність вирішувати свої проблеми самостійно та дбайливо підтримує в цьому процесі.

На думку учасників фахової дискусії, дуже важливо формувати нульовий рівень толерантності до насильства загалом – у родинах, у закладах освіти, у суспільстві! У школах варто підняти статус психолога та соціального педагога, створювати куточки «релаксації» або рекреаційні куточки – місця, куди може прийти дитина, якщо їй погано і вона потребує допомоги. Щодо батьків, педагогів та вихователів, для них головна порада: станьте для дитини справжнім другом! Знайдіть спільну тему, розмовляйте, обговорюйте, станьте цікавим співрозмовником, не соромтеся вчитися у сина чи доньки! Запитуйте, з ким дитина дружить, чи не ображають її у школі, вчіть спілкуватися з іншими. Оберіть спільно з підлітком гурток чи секцію, нехай «живі» друзі стануть кращими співрозмовниками, ніж віртуальні. Важливо пам'ятати: як би ви свою дитину не виховували, вона все одно буде схожою на вас! Якщо норма вашого життя – агресивне ставлення до інших, жорстокість у родині або нехтування своїм здоров'ям, шкідливі звички, не варто очікувати від сина чи доньки чогось іншого. Батькам дуже важливо виявляти активну позицію, співпрацювати з дирекцією школи, психологом, соціальним педагогом, класним керівником. Тільки спільні зусилля можуть дати гарні результати!

Вікторія СИДОРОВА

Журналісти куштували

ЩО В МЕНЮ ПАЦІЄНТІВ ОНКОДИСПАНСЕРУ?

Чи смачно годують онкохворих – про це змогли дізнатися представники ЗМІ в Чернігівському обласному онкологічному диспансері, куди всіх бажаючих запросили ознайомитися з меню, яке пропонують пацієнтам.

Представники мас-медіа відвідали харчоблок лікувального закладу, де на кухні саме готувалися основні страви у величезних каструлях, шкварчали на пательні курячі стегенця, кипів компот і за цим усім вельми вправно слідкували кухарі з червоними від праці щоками.

– Зранку був пшеничний суп, а це ось готуємо гречаний. А ще – смажену картоплю з котлетами та овочеві салати. Незабаром усім цим смакуватимуть пацієнти, – розповіла куховарка Олена Кузьменко. – М'ясо у нас було двічі на тиждень, а тепер буває раз, проте два рази на тиждень – курячі стегенця і також двічі – риба, а ще омлет із яєць із подвійними жовтками.

Головний лікар Валерій Зуб детально розповів про харчові справи в лікарні:

– Все залежить від бюджетного фінансування – нині ми отримуємо 12,5 гривні на день на пацієнта, але бажано було би мати хоча би 20 гривень згідно з нормами дієтологів. Хоча й ці кошти дають можливість більш-менш нормалізувати харчування хворих порівняно з іншими закладами та минулим періодом. Крім того актуальним питанням є процес закупівель через систему «Прозоро», бо часто доводиться отримувати продукти далеко не тієї якості, яку замовляли, а іноді повертаємо товар, а замовлення знову виставляємо на тендер. Проте час втрачається, а інколи й певні кошти. Тому часто вимагаємо від постачальників дати можливість випробувати продукт перед його постачанням. На противагу цьому добрим словом хочеться згадати спонсорів, які безкорисливо допомагають закладу картоплею й іншими овочами та фруктами, ічнянським сухим молоком тощо. Також планується ремонт харчоблоку, на це потрібно 2 мільйони гривень, а ще оновлюватимемо медично-лікувальну базу.

Хоча ми й не санаторій чи ресторан, але намагаємося забезпечити раціональне харчування кожному пацієнтові, урізноманітнюючи меню овочами та фруктами, м'ясом, молоком. А ще вводимо систему індивідуального харчування, за якою хворий може зробити замовлення за власним бажанням, виходячи з можливостей кухонного меню. Для цього ми щомісяця, наприклад, замовляємо по 250 кілограмів курячих стегенець та риби і 65 кілограмів м'яса. Щодня у нас харчуються близько 300 осіб зі 340 можливих (інші готуються до операції чи проходять реабілітацію). І кожен отримує їжу за певною дієтою чи так званим «номером столу».

– Кожному пацієнтові кожне відділення готує меню згідно з його станом здоров'я та можливою дієтою, в результаті чого харчоблок отримує денне замовлення на приготування їжі й виконує його, – розповіла старша медична сестра Лідія Столенець. – Тому є певні «столи харчування», як, наприклад, стіл № 15 – «загальний» (без продуктових обмежень, за яким харчуються близько 65% хворих), 5 і 7 – «дієтні», 9 – «діабетичний», столи № 0 та № 1 – «післяопераційні», за якими закріплено певний набір страв, На кожну страву складається картка продуктів, які отримуються на складі і вже на кухні готуються окремо. Пацієнти харчуванням задоволені і не скаржаться на якість, – запевнила старша медсестра, – про що свідчить анонімне анкетування.

Далі всі ознайомилися зі станом та умовами зберігання продуктів на складі. Побачили журналісти й овочесховища (льох), де, за словами головного лікаря, зберігається щорічно близько 20 тонн картоплі, 6 тонн моркви, та по 7 тонн буряків і капусти.

У їдальні одного з відділень удалося зустріти пацієнтку Любов Гайдук із Ніжина, яку нещодавно прооперували. Жінка розповіла, що завдяки лікарняному режиму та дієті приємно схудла, почувається добре, й порадила всім людям не нехтувати турботою про своє здоров'я.

Наприкінці заходу журналісти особисто пересвідчилися в гарній якості здорового харчування пацієнтів та скуштували свіжоприготовлені суп і картоплю з червоним бурячком, а також згадали класичний смак компоту із сухофруктів. Усе було смачно.

Ігор ГІЛЬОВ